

BALLABISAURA 1996 - 2006

10 anys i 11 edicions

Mercè Gost i Xevi Soler

El BallaBisaura va sorgir gairebé per casualitat, sense gaires pretensions, però amb moltes ganes. D'entrada va ser un cicle no gaire coordinat en els seus inicis: el 1996, i després de moltes reunions amb els diferents ajuntaments, comissions de festes –i gràcies també a una subvenció de la Diputació de Barcelona–, va néixer la primera edició. Cada poble tenia algun representant que, en la mesura de la seves possibilitats, tenia cura d'arreglar i preparar escenaris, muntar paradetes, penjar cartells, etc. Però faltava alguna infraestructura que ho lligués tot, que hi donés cohesió, alguna entitat per agrupar esforços i donar credibilitat i forma al cicle. Llavors va ser quan va sorgir la possibilitat de tornar a posar en marxa l'Agrupació Cívica i Cultural Bisaura.

Aquesta Agrupació, coneguda per tots com «La Cívica», havia estat i torna a ser una entitat amb una trajectòria ben consolidada que ha passat per diverses etapes des de la seva fundació l'any 1983. El seu àmbit de treball comprèn cinc pobles –els del Bisaura: Montesquiú, Santa Maria de Besora, Sant Quirze de Besora, Sora i Vidrà–, per als quals organitza activitats diverses, rebent a canvi el suport dels respectius ajuntaments.

Es tracta d'una agrupació sense ànim de lucre, legalment constituïda, amb els estatuts corresponents. Al llarg de tots aquests anys l'han presidida diferents juntes i també compta amb un centenar de socis, que, amb una aportació simbòlica, ajuden i col·laboren amb l'entitat. El plantejament inicial de l'Agrupació

pació a l'hora d'engegar el cicle del BallaBisaura responia a les necessitats dels cinc pobles d'emprendre un projecte en comú on poguessin crear-se uns vincles personals, socials i, fins i tot, econòmics, per dinamitzar les activitats socioculturals del Bisaura. Alhora, el BallaBisaura va començar sent i és l'espai compatible on s'evidencien d'una manera més clara aquests vincles. Es tracta d'un cicle de música, dansa i cançó de caire tradicional i popular que es duu a terme als cinc municipis esmentats durant el mes d'octubre. Cada dissabte del mes, un dels cinc pobles acull els tallers de danses, els concerts i les actuacions que des de l'Agrupació es programen, i convidada a participar-hi els pobles veïns.

Va ser així com, a partir del 1997, La Cívica tornà a reprendre les seves funcions amb la celebració d'una assemblea general de socis que va escollir una nova junta. Cal dir que molts dels socis que en

aquells moments tenia l'entitat avui encara continuen donant-li el seu suport, juntament amb els nous socis que han sorgit del BallaBisaura, i que tots junts ajuden a desenvolupar les activitats que porta a terme l'associació. De mica a mica tot anava agafant cos, i els pioners que van assumir l'organització del primer cicle van fer pinya per esdevenir un equip consolidat, que encara es manté.

En aquells primers anys, el BallaBisaura comptava amb els serveis de Ramon Manent, que coordinava la part musical i sistematitzava les idees que sorgien de les reunions que es feien. El tarannà i la professionalitat d'aquest van facilitar que el primer cicle comencés amb una certa empena.

La dispersió, però, que es va copsar aquells dos primers anys, en què cada poble s'organitzava el cicle pel seu compte, es va vèncer el 1998 quan es va decidir, per part de

l'agrupació, de cohesionar els esforços. Aquell mateix any, el cicle es va ampliar amb la incorporació de la Trobada de Cantadors, una trobada que ha anat creixent, tant en nombre de cantadors com de participants. Ramon Manent continua col·laborant en l'enriquiment i bon desenvolupament d'aquesta, aportant tallers de cançons, cançoners i cantautors d'arreu.

Al cap d'un temps, dins l'Agrupació hi va haver petits moviments: alguns dels membres d'aquells primers anys, i per motius personals, varen deixar de formar part de l'organització, però també hi ha gué noves incorporacions.

La proposta de l'entitat de donar cos al cicle el va convertir en un projecte ambiciós que al llarg d'onze anys ha contemplat i experimentat provatures de molt diversa índole. Els tallers que es programen habitualment a les tardes, i que en els seus inicis es proposaven per a aquells que estaven encara a les beceroles en temes de balls i música tradicional, s'han ampliat en quantitat i en qualitat. Molt diversos han estat els mestres balladors (Ramon Cardona, Pep Lizandra, Núria Quadrada...), que han donat a conèixer des dels balls de parella més tradicionals i típics, com la masurca o el xotis, fins a les danses més concorregudes, tant d'àmbit nacional –la sardana curta o la jota– com d'àmbit forà –les atractives danses gregues–. Aquests tallers han donat peu a la possibilitat de programar cursos intensius de cap de setmana de danses búlgares, sèrbies..., amb professors nadius reconeguts internacionalment. Unes danses que, malgrat la seva dificultat, han comptat sempre amb un nombre d'assistents enormement satisfactori.

Pel que fa als grups de música, el cicle sempre ha estat una porta oberta per a aquells grups novells que, a partir del BallaBisaura, s'han creat un espai propi: Forta Barreja, Cercavins, Traüt de Tarí, Trepadella... Pels nostres escenaris han

passat grups de renom com Les Violines, La Portàtil FM, Els Cosins del Sac, El Pont d'Arcalís, Bitayna, Els Lluïsos... Fins i tot hem rebut grups d'altres contrades dels Països Catalans: La Romànica Alternativa del Saladar (País Valencià) o Crescendo (Catalunya Nord). Alguns d'aquests ens ofereixen un breu concert com a preàmbul del ball. També una mostra de les diferents maneres d'expressar-se a través de la cançó fou l'actuació dels Glossadors de Mallorca, que van ser convidats a una de les Trobada de Cantadors més recordades.

Gràcies a la bona entesa amb el Servei de Parcs del Castell de Montesquiu, que ens ha permès en moltes ocasions disposar dels seus espais per realitzar moltes de les activitats, aquestes trobades i alguns tallers o cursos han superat amb escreix les expectatives de l'organització en alguns dels cicles. Comptar, per exemple, amb la veu d'un Jaume Arnella, d'un Marcel Casellas o de Francesc Tomàs *Panxito*, ens ha permès de gaudir de moments esplèndids i ampliar el ventall d'assistents als tallers i a les trobades. No obstant això, alguns dels cantadors que al llarg dels anys ens han acompanyat han possibilitat de copsar la familiaritat que es crea al BallaBisaura: les Cantadores d'Alpens i diversos cantadors, tant del Lluçanès com de la Vall del Ges o del Ripollès, ens han demostrat que la cançó continua viva arreu amb totes les seves variacions. La música s'encomana, es comparteix i esdevé part de l'univers interior del que l'escolta sense limitacions idiomàtiques. Només un recordatori molt especial: el taller de cançons catalanes i basques amb el Ramon Manent (Osona) i Elsa Spizzichino (País Basc).

Un altre factor que ha fet encara més familiar el cicle ha estat el fet de poder acompanyar aquestes activitats amb dinars i sopars populars on s'han establert uns lligams, unes coneixences i bones amistats que, indirectament, han difós l'esperit

del Bisaura a d'altres contrades i nacionalitats.

No és fàcil tirar endavant un cicle d'aquesta mena; són cinc setmanes de tallers, de balls, de festa..., i és gràcies a la resposta que rebem de l'enorme participació, tant de coneguts com de desconeguts, d'aquells que ens acompanyen des dels inicis fins a les incorporacions més recents, que el BallaBisaura avança pel seu propi pes, igual com les múltiples danses que es van formant, engrandint, i no s'aturen.

El cost d'aquest conjunt d'activitats és considerable. La implicació dels ajuntaments del Bisaura és satisfactòria però insuficient per al finançament del projecte. Així, en un moment determinat l'Agrupació es va veure obligada a recórrer a les grans institucions per cobrir les despeses, ja que totes les activitats del cicle són gratuïtes a excepció d'alguns tallers. Fins i tot, com una particularitat del BallaBisaura, no podem oblidar els picolabis que s'ofereixen a l'intermedi del ball, moment en què aprofitem per rifar productes cedits pels diferents comerços i establiments del Bisaura. L'allioli de Vidrà, la ratafia de Sant Quirze de Besora o la carn a la brasa del sopar de comiat de Santa Maria de Besora, es converteixen en referents indiscutibles i signes d'identitat pròpia.

No perquè el Bisaura sigui petit ha de tenir menys possibilitats. Només caldria que l'esforç, el treball i la il·lusió que es generen en un cicle com aquest adquirissin un reconeixement per part dels nostres polítics. Moltes vegades ens ignoren. Però això ja seria una altra història.

En definitiva, el BallaBisaura no és res més que un conjunt de veus i de presències que al llarg d'onze anys ens han acompanyat: músics, cantadors, mestres, assistents, companys i amics. A tots els qui heu trepitjat en un moment o altre el cicle us seguim recordant i aprofitem per donar-vos-en les gràcies.